

нато докладъ за истжпленията на редовната войска. А, безъ съмнение, той прѣдставлява вѣрна картина на жестокоститѣ, извършени прѣзъ есенъта на 1912 год. Ще намѣрите въ приложението (№ 7) свидѣтелството на единъ мѣстенъ турчинъ, който ни бѣ прѣпоръчанъ отъ единъ житель-европеецъ, като свидѣтель, заслужаващъ довѣрие. Трѣбва да прибавимъ, че показанията на отца Михаила сж подкрѣпени отъ протестантскитѣ мисионери, които работѣха въ сѣщата околия. Българскитѣ чети въ кукушката областъ нѣколко седмици сж плячкосвали и изтрѣбвали небезпокоени отъ никого. Нѣма съмнение, че тѣ сж избили стотини турски войници, разпрѣснати и обезоржжени, които се бѣха прѣдали на гърцитѣ въ Солунъ и които минавали прѣзъ Кукушъ, за да се завърнатъ по домоветѣ си въ сѣверна Македония.

Отговорността на българскитѣ власти е по-прѣко ангажирана въ клането на турцитѣ въ Сересъ, станало наскоро слѣдъ прѣвзимането на града. Тамъ е имало достатъченъ български гарнизонъ и редовна администрация. Ние имаме на рѣка подробното свидѣтелство на прѣдседателя на турската община, потвърдено отъ австрийския вице-консулъ (грѣкъ) и други жители гърци. Тѣхното показание е, може-би, тенденциозно и прѣувеличено; обаче, сжщественото ни се потвърди въ конфидециалното изложение на единъ американецъ, който се помжчилъ да облекчи бѣдствията на мюсюлманитѣ слѣдъ клането. Събитията, които прѣдшествовали клането, сж твърдѣ неясни. Имало е мистериозни вистрѣли; прѣдположили (ние не можахме да узнаемъ дали това прѣдположение е било основателно), че голѣмо число турски войници били скрити въ града. Ако изслѣдваме снисходително фактитѣ, справедливо е, може-би, да прѣдположимъ, че българскитѣ власти сж се опасявали отъ бунтъ. Това, обаче, обяснява клането, безъ да го оправдава. Ще намѣрите въ приложението (№ 8) турската версия за тая случка. Турцитѣ и гърцитѣ прѣсмѣтатъ отъ 600 — 5,000 души числото на жертвитѣ, което, навѣрно, е прѣувеличено. Нашиятъ информаторъ американецъ, прѣдпазливъ и безпристрастенъ човѣкъ, който отдавна и отъ близо познава Македония, прѣсмѣта числото на убититѣ най-много до 200. Той наблѣга, обаче, на факта, че клането е било прѣдумишлено, извършено безъ прѣдизвикателство, придружено съ голѣми грабежи и изнасилване на жени и дѣца. Подобни ужаси сж извършени и въ селата. Органи на тия жестокости сж били главно македонскитѣ възстаници (комитаджиитѣ), но тѣ сж дѣйствували прѣдъ очитѣ на българскитѣ власти, които сж разполагали въ Сересъ съ достатъчно редовна войска за да ги възпратъ.

Тия примѣри сж достатъчни за да дадатъ идея за страданията, прѣтеглени отъ мюсюлманитѣ прѣзъ първитѣ седмици на окупацията. За жалость, тѣ сж многобройни. Ще намѣрите въ приложението подробности за клането въ Деде-Агачъ, по-незначително и твърдѣ прѣувеличено отъ пресата, дѣло на най-долния слой на християнското население (гърци и арменци), подпомагани